

**แนวทางการพัฒนาการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2**
**Guidelines for Developing Academic Administration of Small
School in Primary Educational Service Area Rayong 2**

ชัชวาลย์ ชุ่มตา¹
Chatchawan Chumta

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อ 1) ศึกษาการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 และ 2) นำเสนอข้อเสนอแนะเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 ใน 4 ด้านได้แก่ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ครูและผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองเขต 2 จำนวน 31 โรงเรียนในปีการศึกษา 2562 รวมจำนวน 140 คน โดยผู้วิจัยกำหนดขนาดตัวอย่างจากการเปิดตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan และทำการสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย เพื่อหาสัดส่วนแต่ละโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า พบว่าโดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน 1) การบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองเขต 2 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการบริหารงบประมาณ (= 4.57) รองลงมาคือด้านการบริหารงานทั่วไป (= 4.47) และด้านการบริหารวิชาการ (= 4.20) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการบริหารงานบุคคล (= 3.52) และ 2) ข้อเสนอแนะเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองเขต 2 มีดังต่อไปนี้ (1) ด้านบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารและครูควรมีการปรับปรุงและพัฒนาสาระและหลักสูตรท้องถิ่น ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองเขต 2 ควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล

Received: 2021-09-10 Revised: 2022-03-19 Accepted: 2021-03-25

¹ หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม Master of Education Program Department of Educational Administration Siam Technology College.
Corresponding Author e-mail: selaphum.academic@gmail.com

ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา (2) ด้านการบริหารงบประมาณ ผู้บริหารควรมีการวางแผนพัสดุ ผู้บริหารควรมีการกำหนดรูปแบบรายการ หรือคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์ หรือสิ่งก่อสร้างที่ใช้เงินงบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารควรมีการบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา (3) ด้านการบริหารบุคคล ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนการยกย่องเชิดชูเกียรติ ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพและ (4) ด้านการบริหารงานทั่วไป ผู้บริหารควรมีการสนับสนุนพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน ประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา และผู้บริหารควรมีการพัฒนางานวิจัยให้กับครูผู้สอน ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่าหากนำองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยนี้ไปใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในเชิงปฏิบัติ ควรดำเนินการวิจัยอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กควรให้ความสำคัญในเรื่องการบริหารงานบุคคลให้มีประสิทธิภาพและมีความชัดเจนยิ่งขึ้น เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูได้พัฒนาศักยภาพของตนเองให้มากขึ้น

คำสำคัญ (Keywords): แนวทาง; การพัฒนาการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก

Abstract

objectives research were to 1) study the administration of small schools under Rayong Primary Educational Service Area Office 2 and 2) to present It is proposed to increase efficiency and recommend the administration of small schools under the Rayong Primary Educational Service Area Office 2 in 4 areas, namely academic administration. budget management Personnel management and general administration. This research is a quantitative research. Examples used in the research include: 140 teachers and administrators of small schools under the Office of Rayong Primary Educational Service Area 2 in the academic year of 2019, totaling 140 students. simple random to find the proportions of each school The research instrument was a 5-level estimation scale questionnaire with a confidence value of 0.95. The statistics used in the data analysis were frequency, percentage, mean and standard deviation. The results showed that It was found that the overall practice was at a high level. When considering each aspect 1) the administration of small schools under the Rayong Primary Educational Service Area Office 2, the aspect with the highest average was budget management (= 4.57), followed by general administration (= 4.47) and academic administration (= 4.20). Personnel management (= 3.52) and 2) recommendations for improving the efficiency of small school administration under the Rayong Primary Educational Service Area

Office 2 are as follows: (1) Academic administration, administrators And teachers should improve and develop local content and curricula. Administrators should promote research to improve the quality of education in educational institutions. Administrators of small schools under the Rayong Primary Educational Service Area Office 2 There should be a promotion and support for academic work for individuals, families, organizations, agencies, establishments. and other institutions that provide education; (2) budget management Executives should have a plan of supplies, executives should have a list format. or specific features of the equipment or buildings that use budget funds to propose to the Permanent Secretary of the Ministry of Education or secretary-general of the Basic Education Commission Executives should have resource management for education. (3) Personnel management. The administrators should promote and support the assessment of the academic standing of government teachers and educational personnel. Executives should promote and support the glorification. Executives should promote and support professional standards and professional ethics and (4) general administration. Executives should have support to develop performance standards. Coordinate and develop educational networks And administrators should develop research for teachers. Therefore, the researcher is of the opinion that if the knowledge gained from this research is used for maximum practical benefit. Research should be continued. In particular, small school administrators should focus on personnel management to be more efficient and clear. To be used as information in planning to promote and support teachers to develop their own potential a lot.

Keywords: Guidelines; Developing Academic Administration of Small

บทนำ (Introduction)

แผนการศึกษาแห่งชาติและการปฏิรูปการศึกษาตามแนวทางของคณะกรรมการอิสระเพื่อปฏิรูป การศึกษา พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่แก้ไข เพิ่มเติม กำหนดความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาในมาตรา 6 ที่กำหนดไว้ว่า “การจัดการศึกษา ต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข” และมาตรา 8 ได้ กำหนดหลักการจัดการศึกษาให้ยึดหลักการ 3 ประการ คือ เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และการพัฒนา สาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) ภายใต้วิสัยทัศน์ “คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ” โดยประเด็นหลักของเป้าหมายปฏิรูป การศึกษามี 3 ประเด็น คือ การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาและการเรียนรู้ของคนไทย เพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการบริหารและจัดการศึกษา ทั้งนี้ได้กำหนดกรอบแนวทางในการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้อย่างเป็น ระบบไว้ 4 ประการ คือ การพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ การพัฒนาครูยุคใหม่ การพัฒนาสถานศึกษาและ แหล่งเรียนรู้ยุคใหม่และการพัฒนาการบริหารจัดการใหม่ นโยบายและจุดเน้นการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ พ.ศ.2562 กำหนด เป็นนโยบายและจุดเน้นการจัดการศึกษา โดยยึดกรอบการปฏิรูปการศึกษา น้อมนำพระราชกระแสของ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 10 ด้านการศึกษา ที่จะต้องมุ่งสร้างพื้นฐานให้เด็กเยาวชน และผู้เรียนมี ทักษะที่ถูกต้องในเรื่องสถาบันหลักของชาติ สร้างพื้นฐานชีวิต (อุปนิสัย) ที่เข้มแข็ง สร้างความรู้ ทักษะเพื่อให้มีอาชีพ มีงานทำและได้นำเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580) ด้านการเสริมสร้างศักยภาพและทรัพยากรมนุษย์ ที่มุ่งให้คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตใน ศตวรรษที่ 21 และยึดเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ที่กำหนด หลักการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กเล็ก (ปฐมวัย) ภายใต้แผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา ในประเด็นสำคัญคือ 1) ยกระดับคุณภาพการศึกษา 2) ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา 3) มุ่งความเป็นเลิศและสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ 4) ปรับปรุงระบบการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

จากรายงานของสภาขับเคลื่อนและการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก (2559, ออนไลน์) พบว่า สาเหตุสำคัญประการหนึ่งของคุณภาพและโอกาสของผู้เรียน คือโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีแนวโน้มทวีจำนวนเพิ่มมากขึ้นในทุกปีอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจากข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2558 มีโรงเรียนขนาดเล็ก ในสังกัด จำนวนมากถึง 15,577 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 50.55 ของจำนวนโรงเรียนทั้งหมด 30,816 โรงเรียน (ข้อมูล 10 มิถุนายน 2562) ซึ่งปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้จัดกลุ่มโรงเรียน ขนาดเล็ก ออกเป็น 3 ประเภท ประกอบด้วย 1) โรงเรียนที่มีความต้องการจำเป็นคงอยู่ 2) โรงเรียนที่มี การควบรวมโรงเรียน และ 3) โรงเรียนที่มีการบริหารโดยชุมชนมีส่วนร่วม โรงเรียนขนาดเล็กเหล่านี้ ทำให้เกิดปัญหาสำคัญ โดยเฉพาะต้นทุนในการจัดการเรียนการสอน ที่สูงกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ รัฐบาลต้องใช้งบประมาณ จำนวนที่มากกว่า หรือจ่ายแพงกว่าในการจัดการเรียน การสอนในโรงเรียนขนาดเล็ก ประสิทธิภาพการสอนลดลง เนื่องจากขาดแคลนวัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยี เพื่อสนับสนุนการศึกษา รวมถึงปัญหาโรงเรียนไม่มีผู้บริหาร ขาดแคลนครูที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง และจำนวนครูไม่ครบชั้นเรียน ซึ่งครูและผู้บริหารมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษา ส่งผลให้โรงเรียนขนาดเล็กไม่สามารถจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพเทียบเท่ากับโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดใหญ่ได้ ดังนั้นในการยกระดับและพัฒนาคุณภาพการศึกษา ถึงแม้ว่า

การบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก จะมีรูปแบบและวิธีการที่แตกต่างกันออกไปแต่คณะกรรมการการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา ได้ทำการศึกษาวิเคราะห์และคำนึงถึงปัจจัยที่จะมีผลกระทบต่อชุมชนและสังคมมากที่สุด จึงเห็นควรให้มี การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็กด้วยการควมรวมโรงเรียนเพื่อเป็นแนวทาง ในการแก้ไขปัญหาโรงเรียนขนาดเล็ก ประกอบด้วย รูปแบบการควมรวมโรงเรียนขนาดเล็ก แนวทางการบริหารจัดการโดยชุมชนมีส่วนร่วม และแนวทางการบริหารจัดการโดยการใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา

จากการศึกษางานวิจัยยังไม่มีการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของเขต 2 ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการศึกษาวิจัย เรื่องนี้เพื่อนำผลการวิจัยมาเป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของเขต 2 ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา และเป็นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objective)

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2
2. เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การศึกษาวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานทั่วไปของโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของเขต2 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ(Quantitative research)และคุณภาพ (Qualitative research)ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการและเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยมีขั้นตอนดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของเขต 2 จำนวน 31 โรงเรียนในปีการศึกษา 2562 รวมจำนวน 229คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2, 2562)

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูในโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของเขต 2 ในปีการศึกษา 2562 จำนวน 140 คน ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan (1970, pp. 607-610) หลังจากนั้น

ได้ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีการสุ่มตัวอย่าง แบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยแยกตามสัดส่วนของแต่ละโรงเรียน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ประเภทคือ

1. แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานของโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีเขต 2 ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไป ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของ Likert 5 ระดับ

2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interview) ผู้บริหารในโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีเขต 2 เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารงานทั่วไปของโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีเขต 2 จำนวน 31

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1.ขอหนังสือจากหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสยามถึงผู้อำนวยการโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีเขต 2

2.สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีเขต 2 จะเป็นหน่วยงานที่แจกแบบสอบถามไปยังผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัด

3.ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีเขต 2 เพราะผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนจะส่งแบบสอบถามคืนมาที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีเขต 2

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่ง เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และหาร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 ข้อมูลความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน เกี่ยวกับการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก ในด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหาร

บุคคลและด้านการบริหารทั่วไป วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วเทียบกับเกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria)

ตอนที่ 3 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ นำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบทประมวลผลเข้าด้วยกันรวมทั้งใช้แนวคิดจากเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาสนับสนุนในการวิเคราะห์เพื่อให้เห็นภาพรวม

6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือได้แก่

-ตรวจสอบความตรงของเนื้อหาโดยการหาค่า IOC

-หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Conbach 's Alpha Coefficient)

2. สถิติพื้นฐานได้แก่ ความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Arithmetic mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation หรือ S.D.)

ผลการวิจัย (Research Results)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างของกลุ่มตัวอย่าง สามารถสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ครูโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองเขต 2 ส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี และมีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 10 ปี

2. การบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองเขต 2 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการบริหารงบประมาณ ($\bar{X}$ = 4.57) รองลงมาคือ ด้านการบริหารงานทั่วไป ($\bar{X}$ = 4.47) และด้านการบริหารวิชาการ ($\bar{X}$ = 4.20) ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการบริหารงานบุคคล ($\bar{X}$ = 3.52) โดยมีรายละเอียดดังแต่ละด้านดังต่อไปนี้

2.1 การบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองเขต 2 ด้านการบริหารวิชาการโดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.20) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารและครูมีการคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา ($\bar{X}$ = 4.52) รองลงมาคือผู้บริหารและครูมีการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนเท่าผลการเรียน ($\bar{X}$ = 4.48) แล ผู้บริหารและครูมีการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา และองค์กรอื่น ($\bar{X}$ = 4.39) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือผู้บริหารมีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ($\bar{X}$ = 3.81)

2.2 การบริหารงบประมาณโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองเขต 2 ด้านการบริหารงบประมาณโดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ที่สุด ($\bar{X}$ = 4.57) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารมีการอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับจัดสรร ($\bar{X}$ = 4.54) รองลงมาคือผู้บริหารมีการการจัดทำแผนงบประมาณและคำขอตั้งงบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วแต่กรณี ($\bar{X}$ = 4.47) และผู้บริหารและครูมีการพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการจัดทำและจัดหาวัสดุ ($\bar{X}$ = 4.46) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือผู้บริหารมีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน ($\bar{X}$ = 3.29)

2.3 การบริหารงานบุคคลโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาเขต 2 ด้านการบริหารงานบุคคลโดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.52) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารและครูมีการจัดทำหรือจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน ($\bar{X}$ = 4.43) รองลงมาคือผู้บริหารมีบันทึกการลาทุกประเภท ($\bar{X}$ = 4.35) และผู้บริหารมีการดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน($\bar{X}$ = 4.23) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือผู้บริหารมีการอุทธรณ์และการร้องทุกข์($\bar{X}$ = 1.70)

2.4 การบริหารทั่วไปโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาเขต 2 ด้านการบริหารทั่วไปโดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.47) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือผู้บริหารและครูมีงานกิจการนักเรียน ($\bar{X}$ = 4.59) รองลงมาคือผู้บริหารมีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ($\bar{X}$ = 4.57) และผู้บริหารและครูมีการดำเนินงานธุรการ ($\bar{X}$ = 4.50) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารมีการประสานการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย ($\bar{X}$ = 3.72)

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

ผลการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาเขต 2 ผู้วิจัยขออภิปรายผลดังต่อไปนี้

การบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาเขต 2 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยแสดงรายละเอียดในแต่ละด้านดังต่อไปนี้

ด้านการบริหารงานวิชาการ พบว่า ผู้บริหารมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารและครูมีการคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา ผู้บริหารและครูมีการวัดผลประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนเท่าผลการเรียน ผู้บริหารและครูมีการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา และองค์กรอื่นและ ผู้บริหารมีการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมคิด โพธิ์ชุมพล และพันธ์ศักดิ์ พลสารมัย (2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารเครือข่ายโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันที่มีระดับปฏิบัติมากที่สุดคือด้านการบริหารทั่วไป สภาพที่พึงประสงค์ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการ

บริหารวิชาการ ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อผลผลิตด้านคุณภาพนักเรียน คือ การแก้ปัญหาครูสอนไม่ครบชั้น ควรลดภาระงานด้านอื่นๆของครูลง ลักษณะของโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพต้องให้ความสำคัญกับผลสำเร็จทางวิชาการของนักเรียน และผลผลิตที่สำคัญของโรงเรียน คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

ด้านการบริหารงบประมาณ พบว่าการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาเขต 2 ผู้บริหารและครูมีการอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับจัดสรร ผู้บริหารมีการการจัดทำแผนงบประมาณและคำขอตั้งงบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ผู้บริหารและครูมีการพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการจัดทำและจัดหาพัสดุและผู้บริหารมีการรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปัญญา เทียงธรรม(2558)ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารการเงินและการบริหารการบัญชีในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารการเงินในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า 1) การจ่ายเงินอยู่ในระดับมากที่สุด นอกนั้นอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมาก ไปน้อยดังนี้ การกันเงินไว้เบิกเหลือม การเก็บรักษาเงิน การเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การนำส่ง เงิน การบริหารการบัญชีในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณา รายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดคือการจัดทำบัญชีการเงิน นอกนั้นอยู่ในระดับมากที่สุดคือการ จัดทำรายงานทางการเงินและงบประมาณ การจัดทำและจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียนและแบบ รายงาน 2) แนวทางการบริหารการเงินในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ควรมีบุคลากรในการ ปฏิบัติหน้าที่โดยเฉพาะและพัฒนาให้มีความรู้เกี่ยวกับการเงินเป็นระยะ มีเครื่องมือในการ ดำเนินการอย่างทันสมัยและเพียงพอ มีการประสานงานกับหน่วยงานต้นสังกัดตลอดเวลา วาง แผนการใช้จ่ายเงินมีการตรวจสอบ การใช้จ่ายตลอดเวลาให้มีระบบควบคุมภายใน

แนวทางการ บริหารการบัญชีในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ควรมีบุคลากรที่ทำหน้าที่การบัญชีโดยตรงและ พัฒนาให้มีความรู้ด้านการบัญชีตลอดเวลา มีคณะกรรมการตรวจสอบบัญชี มีการพัฒนาและ ปรับปรุงการบัญชีอยู่ตลอดเวลา ใช้การบัญชีเป็นแนวทางในการวางแผนใช้จ่ายและมีการประสาน กับฝ่ายการเงินตลอดเวลา

ด้านการบริหารบุคคล พบว่าการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาเขต 2ด้านการบริหารงานบุคคล ผู้บริหารและครูมีการจัดทำหรือจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงานผู้บริหารมีบันทึกการลาทุกประเภท และผู้บริหารมีการดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือนส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือผู้บริหารมีการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐนิช ศรีลาคำ (2558)การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะการ บริหารงานบุคคลเป็นการสร้างเสริมประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ การวางแผนอัตรากำลังและ การด ารงตำแหน่ง การสรรหาและบรรจุแต่งตั้งและการรักษาวินัยและการออกจากราชการ ซึ่งเป็น กระบวนการเสริมสร้าง

ประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการและเป็นกระบวนการหนึ่งที่รวมการพัฒนา บุคลากร การบำรุงรักษาบุคลากร ที่เป็นการดำเนินการใดๆ ให้บุคลากรได้เพิ่มพูนความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานให้ได้ผลตามที่หน่วยงานต้องการหรือให้ได้ผลดีขึ้นกว่าเดิม

ด้านการบริหารทั่วไป พบว่าการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาเขต 2 ด้านการบริหารทั่วไปผู้บริหารมีการจัดกิจกรรมนักเรียน รองลงมาคือผู้บริหารมีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาผู้บริหารและครูมีการดำเนินงานธุรการ และผู้บริหารมีการประสานการจัดการศึกษาในระบบ นอกกระบบและตามอัธยาศัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเบญจมา คำเมือง(2556) บริหารงานทั่วไปของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 2 พบว่าการบริหารงานทั่วไปในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 2 โดยรวมมีการ ดำเนินการในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นราย ด้าน พบว่า ด้านที่มีสภาพการดำเนินการอยู่ในด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือด้านการประชาสัมพันธ์การศึกษารองลงมา คือด้านงานเลขานุการคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาผู้บริหาร

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
 - 1.1 ผู้บริหารและครูควรมีการปรับปรุงและพัฒนาสาระและหลักสูตรท้องถิ่น
 - 1.2 ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
 - 1.3 ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา
2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป
 - 2.1 ควรศึกษาวิจัยเรื่อง ปัญหาการบริหารงานบุคคล ของโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาเขต 2
 - 2.2 ควรศึกษาวิจัยเรื่อง ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาเขต 2 เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการบริหารโรงเรียนต่อไป

เอกสารอ้างอิง (References)

- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2545). *ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: บุ๊คพอยท์.
- สุรียา ทองยัง. (2558). *ทักษะของผู้บริหารโรงเรียนวัดตะล่อม สังกัดกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- เสาวภา พรเสนาะ. (2556). การศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- อุษา แซ่เตียว. (2559). ทักษะของผู้บริหารกับการบริหารงานทั่วไปโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

